

Kitė

1980

Žinojau, ko laukti iš mirties. Visada žinojau. Tad atėjusi ji neišgąsdino ir nenustebino – artinosi ištiesusi rankas lyg draugė, o pažįstamas veidas spinduliavo šviesą ir meilę, kaip aš ir tikėjaisi. Baigiau savo gyvenimą, laikas grįžti namo. Sulaukusi aštuoniasdešimties buvau pavargusi keleivė, širdis nusidėvėjo nuo ją užpildžiusios meilės ir draskusių netekčių. Mano kūnas buvo silpnas, jėgos nyko su kiekviena nauja aušra, vis artindamos išsivadavimą. Pripažįstu, jog dalis manęs ilgėjosi atokvėpio, kaip bėgikas, artėjantis prie finišo linijos, trokšta, kad varžybos baigtųsi. Dalis manęs troško ilsėtis.

Kai buvau maža, močiutė Adelaina sakė, kad gimusi tūkstantis devyni šimtųjų metų devinto mėnesio devintą dieną aš esu Marso vaikas ir mano gyvenimas bus kupinas neramumų. Taip ir buvo. Karas, išdavystė, skausmas ir sielvartas lydėjo mane per visą kelionę kaip šešėlyje nuolat persekiojantys šunys. Bet aš niekada neleidau, kad tie išmėginimai apribotų ar įkalintų. Niekada neišleidau iš akių savo aukštesnio dvasinio tikslo ar suvokimo, kas iš tiesų esu ir kur atėjau. Man išdalytos kortos metė iššūkį, tačiau jose buvo daug širdžių. Aš niekada neišleidau jų iš akių. Mylėjau, tikrai mylėjau. Tačiau kai mirtis atėjo, kad nuneštų pas dar didesnę meilę, aš neišėjau. Buvau taip stipriai prisirišusi prie savo namų – Deverilų pilies bokštų ir bokštelių, akmeninių sienų,

o įniršis dėl praradimo buvo toks didžiulis. Negalėjau žengti pro dangaus vartus, kai mano sielą slėgė kartėlis ir pyktis. Todėl pasilikau.

Atsisakiau šviesos, pažado susijungti su mylimais žmonėmis ir ilsėtis apsuptai grožio bei ramybės, laukiančių tų, kurie nusipelnė. Ir aš nusipelniau. Tikrai. Bet dar nesu pasiruošusi. Gal ir baigiau savo gyvenimą, bet nepadariau to, ką turėjau. Dievas ištiesė savo ranką, o aš, pasinaudojusi jo duota laisva valia, atsisakiau.

Kaip ir mano močiutė, aš gimiau turėdama sugebėjimą matyti mažiausius dvasių virpesius. Dabar, būdama mirusi, gyvenu čia kaip viena iš dvasių toje šešėlių gaubiamoje erdvėje tarp dviejų pasaulių. Negaliu grįžti į materialųjį pasaulį, o dangaus atsisakiau. Bet aš pati šitaip pasirinkau ir nesigailiu. Nė akimirkos. Turiu atlikti darbą ir jį padarysiu. Nustebtumėte sužinoję, ką gali dvasios, kai tikrai susikaupia.

Matote, viskas labai paprasta: aš nenurimsiu, kol Deverilų pilis grįš vienam iš Deverilų giminės. Tai yra mano darbas, tikslas, priežastis, kodėl pasirinkau likti. Močiutė nesakė, kokie užsispyrę tie Marso vaikai.

Mano netikras brolis Džei Pi Deverilas pardavė mūsų šeimos namus. Namus, kurie, išskyrus tuos nelaimingus keturiolika metų, kai juos valdė grafiė di Markantonijo, priklausė šeimai nuo 1662 metų, kada karalius Karolis II, atsidėkodamas už ištikimybę, suteikė mano protėviui Bartonui Deverilui titulą ir valdą Airijos Korko grafystėje. Tris šimtus metų pilis priklausė mano šeimai. Tris šimtus metų! „Didysis namas“ tapo anglų kilmės airių protestantų klasės dominavimo simboliu, ištverė grėsmę, kai airiai kovojo už nepriklausomybę, maištą, intrigas ir gaisrą ir pakilo iš pelenų kaip feniksas kartu su mano garbinga šeima. Jis išliko, o tada, vieną šaltą 1976 metų vasario dieną, Džei Pi jį pardavė. Vienas parkerio brūkštelėjimas, ir pilies neliko.

Deverilų pilis buvo paversta viešbučiu, aš gyvenu jame ir nesitraukčiau. Tikrai ne. Aš kelsiu sumaištį, bauginsiu, darysiu įvairiausias siaubingus dalykus, kad palenkčiau pagal savo valią žmones, manančius, kad jie gali gauti pelną iš mano šeimos istorijos, mano šeimos skausmo. Mes, Deverilai, kentėjome ne dėl to, kad kiti nesivaržydami kauptų turtus, pavertę cirku mūsų mylimus namus.

Aš esu Marso vaikas ir pasirengusi kovoti už tai, ką myliu.

„Castellum Deverilli est suum regnum“ – tai šeimos šūkis, kurį Bartonas Deverilas iškalė akmenyje virš didžiųjų pilies durų: „Deverilo pilis yra jo karalystė“. Bent jau kadaise buvo. Aš nenurimsiu, kol ji vėl taps Deverilų karalyste.

1 skyrius

Balinakelis, Korko grafystė, 1985

Važiuodama į Balinakelio miestelį, Margo Hart taip sulėtino savo mėlyno mažo „vabalo“ greitį, kad automobilis, rodėsi, šliaužia. Tirštas rūkas atslinko į salą nuo jūros, ir Margo beveik nematė, kur važiuoja. Žibintų apšviestas asfaltas blizgėjo, valytuvai braukė dulksną nuo priekinio stiklo. Ūkininkas su savo aviganiu sustojo šalia O'Donovano aludės ir žiūrėdamas į pravažiuojančią moterį papurtė galvą, stebėdamasis jos neapdairumu. Argi nebūtų išmintingiau palaukti aludėje, kol rūkas išsisklaidys? Bet Margo nekreipdama dėmesio riedėjo toliau. Juk ji atvažiavo visą kelią iš Londono, persikėlė keltu per Airijos jūrą ir neketino leisti, kad migla sutrukdytų kelionę. Tačiau rūkas vis tirštėjo, tarsi pilis būtų tyčia pasislėpusi ir nenorėtų būti atrasta. Bet sulaikyti Margo Hart galėjo tik galingesnė už rūką jėga. Išniręs iš miglos seno dvaro tvoros vaizdas įžiebė jaudulį ir stumtelėjo tolyn. Ji jau arti, labai arti. Margo giliai įkvėpė, tada nuriedėjo palei sieną, kol, dideliam savo džiaugsmui, privažiavo vartus, prie kurių kabojo ryškiai žalia iškaba auksinėmis raidėmis: „Deverilų pilis. Viešbutis ir puiki vakarienė“.

Juodi geležiniai vartai buvo tokie, kaip ji matė senose nuotraukose. Prabangi didybė su dviem akmeniniais liūtais, sustingusiais ant aukštų pjedestalų iš abiejų pusių, iššiepti dantys rodo, kad tie žvėrys pasirenge ginti nuo užpuolikų tuos kadaise didingus

rūmus. Bet dabar liūtai buvo geri, jų nuožmumas nebebaugino, nes Nepriklausomybės ir pilietinis karai buvo pasibaigę prieš šešiasdešimt metų, ir Deverilų dvare viešpatavo taika. Istorija buvo Margo aistra, ypač senų pilių istorija. Žinoma, ji ir atvyko čia dėl istorijos. Įriedėjusi pro vartus, moteris leidosi tolyn keliuku, kuris švelniu linkiu bėgo tarp tankių rododendrų krūmų. Margo šypsodamasi garsiai ištarė: „Štai ir aš, Margo Hart, rašytoja rezidentė.“

Pirmas žingsnis į pilį užbūrė. Tačiau juk ji ir buvo pastatyta, kad liudytų galią, turtą bei padėtį visuomenėje. Pastatyta taip, kad būtų didinga. Ir, žinoma, buvo. Margo sustabdė automobilį neprivažiavusi priekinio kiemo ir žavėdamasi išsižiūrėjo į pilkas žerintčias sienas, aukštus bokštus su šaudymo angomis ir parapetais. Ją iš karto apėmė amžinybės jausmas: pilis visada čia stovėjo ir visada stovės. Rūkas atslinks nuo jūros ir vėl nuslinks, pūs stiprūs vėjai, dulks lietus, metų laikai keis vienas kitą, bet pilis liks amžinai, įžūliai nesikeičianti.

Margo dėkinga giliai įkvėpė pagaliau atsidūrusi čia, Deverilų šeimos istorijos širdyje, toje vietoje, kur viskas atsitiko. Ji įsivaizdavo Bartoną Deverilą, pirmąjį Balinakelio lordą, išdidžiai sėdintį ant žirgo, su plunksna papuošta skrybėle ir kardu prie šlaunies, vedantį medžiotojus per miškus ir laukus, kurie dabar karaliaus malone priklausė jam. Ji įsivaizdavo puotas, ponias šilkinėmis suknelėmis, išlipančias iš elegantiškų karietų, tiesiančias pirštinėtas rankas livrėjas vilkintiems grumams ir satininiais bateliais žengiančias ant laiptų. Margo mintyse matė tamsoje šviečiančias žvakes, girdėjo muziką ir juoką, sklindančius iš pokylių salės, taurių skambesį, kai Deverilai ir jų draugai kėlė tostus už sveikatą ir dar didesnius turtus. Tais laikais gyvenimas buvo geras anglų kilmės airiams. Margo pakėlė akis į viršutinius langus ir pagalvojo apie vykusius už jų slaptus mylimųjų susitikimus, intrigas ir ištvirka-

vimus pilies šešėliuose. Ji atskleis viską, visas dramas ir parašys nuostabią knygą.

Margo pasirašė sutartį, pagal kurią Deverilų pilyje turės praleisti devynis mėnesius. Tai baugino dvidešimt aštuonerių metų moterį, nemėgstančią išipareigojimų. Juk ji visada keliavo, nuolat krovėsi lagaminą ir ieškojo naujų patirčių, skubėdama palikti senąsias. Tačiau Margo apskaičiavo, kad tyrimas ir knygos rašymas užtruks mažiausiai devynis mėnesius. Laikas greitai prabėgs, bus smagu, nes labiau už viską jai patinka tyrinėti ir rašyti. Iš pradžių susitikimas su viešbučio savininke kokteilių vakarėlyje Londone jai atrodė atsitiktinumais, bet dabar manė, kad tai likimas.

Klausydama senelio pasakojimų, Margo nuo pat vaikystės žavėjosi Deverilais. Senelis Hartas ilgėjosi praeities. Jis užaugo Koriko grafystėje ir buvo artimas Hario Deverilo draugas. 1919 metais, kai senelis buvo dvidešimt ketverių, jo šeima, bėgdama nuo neramumų, pardavė namą ir apsigyveno Anglijoje. Jis niekada negrižo į gimtąsias vietas. Senelis neseniai mirė, sulaukęs devyniasdešimties, praėjęs daug skirtingų ilgo, įvairaus gyvenimo etapų. Tačiau tas jaunystės tarpsnis Koriko grafystėje jam buvo mieliausias: vasaros atrodė begalinės, o dienos tingios, kupinos linksmybių. Vėliau senelio pasakojimai ėmė kartotis. Bet Deverilų šeimos istorija atrodė kupina žavesio, dramos ir linksmo nerūpestingumo, tad Margo niekada neatsibosdavo klausytis. Reikia parašyti šitą knygą, ir ji parašys. Moteris buvo nustebusi ir patenkinta, kad niekas Deverilų istorijos neparašė anksčiau.

Margo įvažiavo į priekinį kiemą ir sustojo priešais dideles duris. Išjungus variklį jos pasitikti atskubėjo žvalus senukas, vilkintis tamsiai žalią uniformą, išskleidęs skėtį su viešbučio emblema, ant kurios buvo inicialai ir dobilas. Margo lipant iš automobilio ant šlapio žvyro, vyriškis laikė skėtį virš jos galvos.

– *C'ead mile failte* į Deverilų pilį, – jo akcentas glostė švelniai kaip Airijos lietus. – Tokią dieną geriausia lovoje arba prie židinio. Nė lapės vištidėje nepamatysi. Gal jūs dvasia? Kaip, dėl Dievo meilės, jūs radote mus tokiame rūke?

– Rūkas sutirštėjo tik įvažiavus į Balinakelį, – pasakė Margo, greitai eidama viešbučio durų link.

– Jūros rūkas. Bijau, kad tai velnio žabangos, – linguodamas galvą pareiškė senukas, o tada žvaliai pridūrė: – Bet tunelio gale matosi šviesa. Rytoj pasirodys saulė ir sudegins miglą, nes vakar aplink mėnulį buvo aureolė.

Įžengusi į vestibulį Margo aiktelėjo, išvydusi jo prabangą. Tik pagalvokit, šie didžiuliai rūmai kadaise buvo šeimos namai. Ji dairėsi apstulbusi, įvertindama vestibulio dydį, spindesį ir mėgindama įsivaizduoti, kaip jaustųsi gyvendama čia, kai viskas priklauso tau vienai. Didžiuliam židinyje linksmai spragsėjo ugnis, virš židinio kabėjo milžiniškas Bartono Deverilo portretas: vyras valdingai sėdėjo ant eržilo, vilkėdamas ryškiai geltonų ir auksinių atspalvių drabužius, ant skrybėlės puikavosi raudonos plunksnos. Tai priminė Margo šios nelaimingo likimo šeimos spindesį. Vietiniai airiai turėjo nekęsti savo šeiminių Deverilų turtų ir privilegijų. Netgi šiandien, praėjus šešiasdešimčiai metų po Nepriklausomybės karo, šis prabangos demonstravimas netiko rūščiame Airijos peizaže. Šviesa vestibulyje buvo auksinė, ore pleveno lelijų kvapas, akino chromo ir stiklo žvilgesys. Lyg būtų atsidūręs lygiagrečiame nežabotos ekstravagancijos ir komforto pasaulyje, kai lauke pilkas rūkas gaubia vėjo nugalintas uolas ir virpančias nuo drėgmės kalvas, o šaltis skverbiasi per kuklių namukų sienas.

Viešbutyje virė gyvenimas. Jauna pora įsitaisiusi ant raudonų aksominių krėslų gerė kavą iš dailių žalsvų puodelių ir nagrinėjo žemėlapi. Trys vyrai, mūvintys vilnones kojines iki kelių, vilkintys

mėlynus storus megztinius sėdėjo prie židinio rūkydami cigarus ir garsiai aptarinėjo gerą, kaip atrodė iš jų įraudusių veidų, dieną vaikštinėjant po kalvas. Negarsus porceliano indų skambčiojimas atkreipė Margo dėmesį į svečius, kurie mėgavosi arbata valgomajame netoliese. Ji sustojo ant blizgančio marmuro grindų, gėrėdamasi laiptų grožybe. Įrengti pačiame vestibulio viduryje, laiptai grakščiau kilo iki plačios aikštelės, o nuo jos, pasidaliję į dvi elegantiškai išlenktas rankas, į antrą aukštą. Raudoni kilimai, paveikslai paausotuose rėmuose, akinamai baltos sienos, žėrintys krištolo sietynai suteikė vestibuliui senųjų laikų spindesį. Margo prisiminė Hubertą Deverilą, įsivaizdavo jį stovintį laiptų aikštelėje: viena ranka švarko kišenėje, kitoje – viskio taurė. Jis stebi svečius, atvykstančius į 1910 metų vasaros pobūvį. Margo džiaugsmingai nusišypsojo, nes čia, tuose prabanguose rūmuose, ji gyvens devynis mėnesius. Staiga tai pasirodė neužtektinai ilgas laikotarpis.

Žingsniuodama per languotas marmurines grindis, Margo išgirdo pagyvenusią moterį, besiskundžiančią administratoriui, aukštam, kantriam vyriškiui tamsiai mėlynu kostiumu, pilku kaklaraiščiu. Jo užjaučianti šypsena buvo skirta tokioms situacijoms. Moteris, vilkinti tvido sijoną ir švarkelį, avinti rudus suvarstomus batus, mūvinti storas rudas kojines, akivaizdžiai dėl kažko supykusi ir susijaudinusi gražė rankas. Apimta žurnalistės troškimo išgirsti gerą istoriją, Margo ištempė ausis.

– Užtikrinu jus, kad viešbutyje nesivaidena, – palenkęs galvą kalbėjo vyriškis, šaltomis mėlynomis akimis atremdamas piktą moters žvilgsnį. – Pilis sena, daug kas girgžda, ypač pučiant vėjui. Bet užtikrinu jus, čia nesutiksime vaiduoklių.

Margo pamanė, kad jo airiškas akcentas ramina.

– Bet aš mačiau savo akimis, – kalbėjo moteris, pritildydama balsą, matyt, bijodama, kad vaiduoklis neišgirstų ir nekeršytų. –

Pagyvenusią moterį, kaip aš. Ji vilkėjo senovišką kambarinės uniformą ir tvarkė kambarį. Aš aiškiai mačiau ją. Lyg ji būtų gyva.

Administratorius susiraukė.

– Sakote, tvarkė kambarį? Ponia Volbridž, jei viešbutyje būtų pilna vauduoklių kambarinių, man nereikėtų leisti pinigų, samdant gyvasias. – Jis linksmai nusijuokė, parodydamas baltus dantis.

Tačiau ponia Volbridž neįvertino humoro. Ji kilstelėjo smakrą, įtempė žandikaulius, atrodydama grėsmingesnė, ir dar tvirčiau pridūrė:

– Žinau, manote, kad išsigalvoju, sapnavau ar regėjau haliucinaciją, bet, pone Djuklou, aš buvau blaivaus proto. Visiškai blaivaus. Gal aš ir sena, bet gebėjimai išlikę. Jūsų viešbutyje vaidenasi, ir aš čia nebeliksiu kitai nakčiai. Norėčiau atsiimti pinigus už dvi naktis, kai man nebereikės lovos. Šiandien apsistosis kur nors kitur ir nedelsdama grįšiu į Angliją.

Margo klausymąsi nutraukė veikli jauna moteris juodais trumpai kirptais plaukais ir mėlynais vokų šešėliais, kuri sėdėdama prie registratorės stalo paklausė, kuo galinti padėti.

– Oi, sveiki! – Margo nenoriai atsitraukė nuo stiprėjančios dramos. – Aš – Margo Hart, rašytoja rezidentė.

Moters veidas nušvito.

– Panele Hart, sveika atvykusi į savo naujus namus. Aš – Rošina. – Rausvos lūpos susidėjo į gražią šypseną, atidengdamos plačią švarplę tarp priekinių dantų. – Pranešiu valdytojui, kad atvykote. Kaip šaunu! Pas mus dar niekad negyveno rašytojas rezidentas. – Administratorė išėjo iš už rašomojo stalo ir nutraukė pokalbį tarp ponios Volbridž ir pono Djuklou. Ji kažką sukuždėjo jam į ausį, ir vyriškis jauėjo pasitikti Margo, o Rošina nulydėjo nepatenkintą ponią Volbridž į valgomąjį kitame vestibulio gale. Matyt, tikėjosi įkalbėti senutę pasilikti pavaišinusi puodeliu arbatos ir pyragaičiu.

– Panele Hart! – ponas Djuklou ištiesė ranką. – Sveika atvykusi į Deverilų pilį. – Jis nuoširdžiai paspaudė jai ranką, džiaugdamašis atsikratęs ponios Volbridž.

– Tikiuosi, kad mano kambaryje nebus vaiduoklių kambarinių, – šypsodamasi tarė ji ir mirkstelėjo.

Ponas Djuklou nusijuokė, nugalėtas jos žavesio ir grožio.

– Mes gauname keistų skundų, bet pirmą kartą apie vaiduoklį.

– Galbūt tai gudrus būdas susigrąžinti pinigus? – spėjo Margo, manydama, kad ponas Djuklou turi gerą humoro jausmą ir neprieštaraus, kai ji juokauja.

– Bijau, kad toji ponia įsitikinusi, jog tikrai matė vaiduoklį. Bet nesibaiminkite, panele Hart, jūsų apartamentuose nebus nei kambarinių, nei kitokių vaiduoklių. Mes parinkome jums vienus geriausių apartamentų. Ponia de Lisl buvo labai konkreti. Ji nori, kad jums būtų patogų ir patirtumėt geriausia, ką viešbutis gali pasiūlyti.

Margo prisiminė Andželą de Lisl iš kokteilių vakarėlio: trumpi rausvai rudi plaukai, elegantiškas kostiumėlis, brangūs auksiniai auskarai, perlų karoliai, „Rive Gauche“ kvėpalai, nepriekaištingas manikiūras ir plastinė veido operacija, atlikta, kaip atrodė, kiek persistengusio amerikiečio chirurgo. Tokio tipo moterys tikisi pajudinti kalnus vien spragtelėjusios pirštais. Margo įtarė, kad kalnai iš tiesų pajudėdavo nedvejodami.

– Leiskite parodyti jums kambarį, – ponas Djuklou mostelėjo sekti jam iš paskos ir nuėjo laiptų link. – Kaip suprantu, atvažiuote tą ilgą kelią iš Londono. Tikrai sunki kelionė, ir dar vienai.

Margo kantriai nusišypsojo: ji buvo įpratusi, kad vyrai mėgina ją globoti. Ilgi, šviesūs plaukai, rodos, klykte klykė: „Aš bejėgė.“ Bet Margo toli gražu nebuvo tokia. Ji nė nemirkstelėjusi nuvažiavo iš Buenos Airių į Patagoniją, todėl kelias ir keltas iš Londono į Balinakelį atrodė visiškai nesunkus.

– Nusprendžiau, kad man reikės automobilio, – nerūpestingai atsakė ji.

– Korkas – gražus kraštas, čia yra ką pažiūrėti, ypač istorikei kaip jūs. Beje, jūsų parašytą Evos Peron biografiją čia labai gerai priėmė. Turime knygą bibliotekoje. Gal galėsite ją pasirašyti?

Margo buvo patenkinta. Pirmoji biografinė jos knyga, kurią rašė trejus metus, buvo išleista praėjusią vasarą ir tapo bestselleriu. Ji žinojo, kad skolinga už savo sėkmę Endriu Loido Vėberio miuziklui „Evita“, kuris pasirodė prieš septynerius metus ir įkvėpė ją parašyti knygą. Jei ne tas miuziklas, dauguma Jungtinės Karalystės žmonių nė nežinotų, kas ta Eva Peron. Bet Margo manė, kad, nepaisant šio privalumo, jos knyga gera ir nusipelno sėkmės.

– Žinoma, pasirašysiu, – išsiblaškiusi pažadėjo ji apžiūrinėdama vestibulyje sukabintus paveikslus įmantriuose paausuotuose rėmuose. – Ar jie buvo čia, kai ponias de Lisl nusipirko pilį? – Ji įsižiūrėjo į vieną užrašą, neatpažindama jaunuolio žibančiais šarvais. Deja, tai buvo ne Deverilas.

Ponas Djuklou sustojo laiptų aikštelėje ir įsirėmė rankomis į klubus.

– Deja, prieš parduodamas pilį lordas Deverilas pardavė vertingiausias paveikslus aukcione, išskyrus Bartono Deverilo portretą vestibulyje ir jo anūko Tarkvino portretą svetainėje. Laimei, ponias de Lisl nusipirko Bartono ir Tarkvino portretus, bet kiti paskolinti viešbučiui iš jos asmeninės kolekcijos. Manau, žinote, kad ponias de Lisl yra aistringa kolekcionierė, moteris, kreipianti didelį dėmesį į smulkmenas. Ji norėjo, kad pilis išlaikytų autentiškumo dvasią. Tie paveikslai atrodo kaip šeimos portretai, tiesa? Bet iš tiesų nėra. Aš nė nežinau, kas tie žmonės.

– Gal kas nors žino, kurie daiktai originalūs, o kurie – ponios de Lisl indėlis. Norėčiau sužinoti, kaip pilis atrodė, kai čia buvo Deverilų namai.

Pono Djuklou priedanga šiek tiek slystelėjo, ir jis atrodė kiek sutrikęs.

– Vienintelis asmuo, tikrai žinantis viską apie pilį, yra buvęs savininkas lordas Deverilas, gyvenantis senajame Medžioklės name lyje dvaro teritorijoje. Manau, kai jis pardavė pilį poniai de Lisl, tas namas nebuvo įtrauktas į sutartį. Tačiau abejoju, ar lordas norės šnekėtis su jumis. Jis – atsiskyrėlis.

Margo nenustebo.

– Tikriausiai buvo sunku parduoti šeimos namus, – garsiai mąstė ji. – Juk pilis priklausė Deverilams per tris šimtus metų. Tikriausiai jam buvo gėda būti Deverilu, kuris išleido pilį iš rankų. Deverilu, pardavusiu pilį de Lislams, kad šie prie ilgo turimų viešbučių sąrašo pridėtų dar vieną. Įdomu, ką mano likusieji Deverilai, kai jų namai pilni žmonių, kurie kaip ir aš mindo jų prisiminimus.

Ponas Djuklou susižavėjęs pažvelgė į ją.

– Jūs tikrai draugaujate su žodžiais, panele Hart. Aš niekada šitaip apie tai negalvojau. Tikriausiai istorikai įsivaizduoja čia gyvenusius žmones. O aš galvoju apie dabartį ir ateitį. Čia yra vienas iš gražiausių viešbučių pasaulyje, ir mano darbas – užtikrinti, kad ir liktų toks. Ponia de Lisl taip pat tam pritaria.

Jie lipo aukštin.

– Kai pilis buvo parduota, liko labai mažai meno kūrinių. Kartu su pilimi buvo nupirktos kelios lovos su stulpais kampuose ir kiti baldai. Ponia de Lisl išrūšiavo juos ir atnaujino, pasiliko gerus, atsikratė prastų. Tai užtruko šešerius metus. Pastatas vos laikėsi, nors trečiajame dešimtmetyje, kai baisus gaisras sudegino jį iki pamatų, buvo perstatytas. Ponia de Lisl – amerikietė, ji laikosi tam tikrų standartų, todėl viešbučio veikla sėkminga. Matot, panele Hart, jai pavyko išlaikyti ir istorinę šeimos dvasią, ir pritaikyti pilį šiems laikams.

Margo šyptelėjo, kai jis pakartojo bendrovės misijos apibrėžimą.

– Aš tai jau pastebėjau, – tarė ji. – Ar lordas Deverilas gyvena vienas?

– Taip, – atsakė ponas Djuklou.

– Ar Medžioklės namelis netoli?

– Taip. Galite pamėginti pasibelsti į jo duris, bet kažin ar lordas Deverilas atidarys.

– Aš nesu linkusi lengvai pasiduoti, kai seku geros istorijos pėdsakais.

Margo manė, kad jai kaip nors pavyks įgyti lordo Deverilo pasitikėjimą.

– Bėda ta, kad tai jo istorija. Vargu ar jis norės, kad ji būtų išleista ir visas pasaulis ją skaitytų. Tačiau Balinakelyje yra žmonių, kurių kelios kartos čia gyvena, ir jie tikriausiai mielai jums padės. Jei norėsite, galėsiu su jais supažindinti. Man bus malonu. Žinau, ponias de Lisl norėtų, kad aš jums padėčiau ir kad gyvendama čia galėtumėt našiai dirbti. Mums didelė garbė priimti rašytoją.

Margo kambarys buvo vakariniame bokšte, užlipus siaurais laiptais. Aplinka pasikeitė, vos ponas Djuklou atrakino sunkias medines duris: tarsi jie įeitų į seniausią pilies dalį, kur glūdi didžiausios paslaptys. Margo žinojo, kad pilis sudegė 1921 metais per nacionalistų sukilimą. Išliko tik nedidelė dalis, taip pat ir šis bokštas. Čia buvo įrengta svetainė, miegamasis ir vonios kambarys, pro langus vėrėsi parko vaizdai. Bokšto apartamentai žemomis lubomis, išlenktomis sienomis, nelygiomis grindimis ir stipria, išskirtine praeities dvasia teikė patalpoms ypatingo žavesio. Margo pagalvojo, kad pilyje tikrai nėra gražesnių apartamentų. Svetainėje stūksojo didelis atviras židinytis, kuriame svetingai degė ugnis. Tamsios, medinės žemų lubų sijos buvo įlinkusios, išduodamos savo amžių ir džiugesį, kad išliko, kai viskas aplink jas žuvo.

– Man labai patinka! – šūktelėjo Margo, atsigręžusi į poną Djuklou. – Žavinga! Esu be galo laiminga!

– Miegamajame yra rašomasis stalas, bet norėtume, kad kiek nors laiko rašytumėte svetainėje apačioje. Svečiams patiktų matyti dirbančią žymią rašytoją.

Margo nusijuokė.

– O, jūs man meilikaujate, pone Djuklou. Bet, žinoma, jūs tei-
sus. Aš dirbsiu apačioje ir atbaidysiu gerbėjus rašaliniu parkeriu.

Ponas Djuklou nusijuokė. Margo entuziazmas užkrečiamas kaip ir kibirkštys jos alyvuogių žalumo akyse.

Ant laiptų pasigirdo šnopavimas ir murmesys: „Viešpatie, padėk man.“ Ponas Djuklou atvėrė duris nešikui, tempiančiam Margo lagaminą.

– Atsiprašau, kad jis toks didelis, – tarė ji, kai pagyvenęs vyriškis papurtusiu veidu suprakaitavęs trinktelėjo lagaminą ant grindų. – Tai visos mano žemiškos gėrybės.

– Tai, kas mūsų nenužudo, daro stipresnius, – išdaužė nešikas sodriu kaip Gineso alus airišku akcentu ir sudejavęs išsitiesė. Margo buvo įsitikinusi, kad išgirdo trakstelėjimą. Jis tikrai per senas dirbti tokį darbą, pamanė Margo.

– Tai dvasia, pone Flaniganai, – pasakė ponas Djuklou, nekreipdamas dėmesio į senuko negalią.

– Bent jau nereikės nešti žemyn iki rugsėjo, – pridūrė Margo ir žavingai nusišypsojo, vildamasi, kad nešikas atsakys tuo pačiu.

Ponas Flaniganas ją įtariai nužvelgė.

– Tikrai. Ir jei pasiseks, man nebereikės jo kilnoti. Nebuvau toks nusikamavęs nuo savo vestuvių nakties. Tepadeda mums Dievas.

– Ačiū, kad užnešėte. Kambarys labai mielas, ir jei naktį niekas nesitrunkys, būsiu čia labai laiminga.

Ponas Flaniganas žvilgtelėjo į poną Djuklou. Tai truko tik akimirką, bet aštri Margo akis pastebėjo.

– Ar norėtumėt, kad ko nors atneštume į kambarį? Gal puodelį arbatos? Ko nors užkąsti? – paklausė ponas Djuklou.

– Aš iškrausiu daiktus ir ateisiu į valgomąjį. Netveriu noru apžiūrėti pilį.

– Tuomet paliksime jus vieną. – Vyriškiai išėjo iš kambario ir uždarė duris.

Margo patenkinta atsiduso. Ji negalėjo patikėti tikrai atsidūrusi Deverilų pilyje. Priėjusi prie lango pažvelgė į pievelę. Vasaromis ten vykdavo daug lauko pokylių – taip Deverilai rodydavo palankumą savo nuomininkams ir darbuotojams, vaišindami arbata ir pyragais, apdalydami rūpestingai apgalvotais žodžiais, maloniomis šypsenomis, žavesio strėlėmis numalšindami neramumus. Dabar sidabriškai pilka, įmirkusi pievelė virpėjo, primindama rūke pranykusias šlovingas dienas. Pakraščiuose augalai buvo išalę, netekę puošnių lapų medžiai atrodė apleisti, tik didžiulis kedras melsvai žaliomis šakomis stūksojo it nuolat budrus milžinas, saugodamas pilį kaip ištikimas senas sargybinis, prisiekęs ginti ją iki paskutinio atodūσιο. Margo džiaugėsi, kad pamatys pilį vasarą, kai sodas bus pilnas gėlių, o medžiai pasidengs tankia lapija. Senelis daug pasakojo apie parką – kaip vaikystėje žaidė ant vejos kriketą, o vakarais „velnio gaudymą“ – taip Deverilai vadino slėpynes. Ten, viename iš šiltnamių, jis pabučiavęs mergaitę žerinėjomis akimis. „Tikrai apžiūrėk šiltnamius, – patarė senelis. – Jie atrodo kaip rūmai, o viduje – džunglės.“

Deverilai kasmet rengdavo didįjį vasaros pokylį, į kurį kviesdavo visus regiono anglų kilmės airius. Senelis apie jį pasakodavo daugiau nei apie medžioklę, kurią dievino. Margo manė, kad senelis buvo tikras širdžių ėdikas, šokdinęs visas merginas. Pasak senelio, jo sėkmės paslaptis buvo ta, kad jis iš anksto susitardavęs su partnerėmis ir taip nepraleisdavęs nė vieno šokio. Senelio nuomone, Deverilai buvo smarkiai pašėlę. Savo drąsa jie nustelbdavo kitus raitelius medžioklėje ir šokėjus pobūvyje. Bertis Deverilas, senelio amžininkas ir draugas, vėliau tapęs lordu Deverilu, išsisky-

rė iš visų, ir visos jaunos moterys troško su juo šokti. „Bėda ta, kad jis dažnai fokstroto žingsniu užsivesdavo jas į viršų, – pasakojo senelis kilstelėjęs antakius. – Todėl mano tėvas neleido seseriai Abigailei su juo šokti. Abigailė labai nenorėjo atsakyti šeiminkui, bet mano tėvas nenusileido ir buvo teisus. Tada Bertis suviliojo kambarinę, ji tapo nėščia. Vėliau Bertis pripažino berniuką savo sūnumi ir kai jo teisėtas sūnus žuvo Antrajame pasauliniame kare, Džekas Patrikas, kurį visi vadino Džei Pi, tapo Berčio įpėdiniu.“

Margo nematė pro langą Medžioklės namelio, bet jis kažkur yra, ir Džei Pi, dabartinis lordas Deverilas, gyvena jame ir saugo šeimos paslaptis. Margo žinojo, kad norėdama ištyrinėti pastaruosius šešiasdešimt šeimos istorijos metų turi su juo pasikalbėti.

Margo iškraustė lagaminą, pasikabino drabužius, linksmai niūniuodama Dženiferės Raš „Meilės galią“, kuri populiariausių dainų dešimtuکه užėmė pirmąją vietą ir ją grojo visos radijo stotys. Ant stalo pastatė rašomąją mašinėlę, padėjo sąsiuvinius, kuriuose buvo susirašiusi senelio pasakotas istorijas ir ištraukas iš senų laikraščių straipsnių. 1921 metų gaisras plačiai aprašytas tų metų anglų spaudoje. Straipsniai papildyti gaisre žuvusio Huberto Deverilo, Berčio tėvo, nuotraukomis, ir vaizdais, kaip airių karališkoji policija rausiasi dar rūkstančiuose griuvėsiuose. Nusikaltėliai nebuvo nubausti, nors valdžios atstovai žinojo, kas tai padarė. Buvo neramūs laikai. Britų pilis ir vadinamuosius „didelius namus“ IRA kovotojai šlavė nuo žemės paviršiaus per visą airių kovą už nepriklausomybę. Margo sužinojo, kad 1919–1923 metais buvo sudeginti ar susprogdinti du šimtai septyniasdešimt penki gražūs namai. Nukentėjo ne tik Deverilai, bet tai neguodė. Maištininkai nebauždžiami naikino britų viešpatavimą.

Vartydama laikraščius, Margo rado straipsnį apie Seliją Deveril, pusseserę, nusipirkusią pilį ir didžiulėmis lėšomis ją atstačiusią. Nuotraukoje prie straipsnio gražuolė šviesiaplaukė, vilkėdama

kailinius ir pasipuošusi deimantais, stovi šalia vyro mažu smakru ir pailgu rimtu veidu. Selija, jauna, protinga trečiojo dešimtmečio Londono gražuolė, sukėlė skandalą, pabėgusi su pirmuoju pabroliu iš savo vestuvių Škotijoje. Margo senelis perpasakojo paskalas, esą Selijos tėvas daug sumokėjęs jos vyrui Arčiui, kad tas priimtų ją atgal, ir kad Selija už tuos pinigų atstatė pilį. Tada, kai Arčiui ir Selijai viskas klostėsi gerai, vėl smogė tragedija. Per 1929 metų Didžiąją depresiją jie bankrutavo, Arčis pasikorė ant medžio šakos pilies teritorijoje. Selija, pardavusi pilį paslaptinam italui, pabėgo į Pietų Afriką. Grafo Čezarės di Markantonijaus žmona buvo Bridė, kamarinė, pastojusi nuo Berčio, Džei Pi motina. Margo patenkinta paglostė sąsiuvinį krūvelę. Ji ką tik pradėjo tyrinėti, o jau turėjo užtektinai istorijų didžiajai knygos daliai. Nuo knygos bus sunku atsitraukti.

Valgomajame Margo buvo pasodinta prie apvalaus staliuko kampe, tad matė visą išpūdingą salę. Tikriausiai čia buvo pilies valgomasis, kur Deverilų šeima gardžiuodavosi maistu, kurį patiekdavo liokajai raudonomis auksu apvedžiotomis livrėjomis. Lubos buvo išpuoštos įmantriais lipdiniais, *art deco* chromo ir krištolo sietynai kabojo nuo lubų, aukštus langus dengė sunkios aksominės sodriai raudonos užuolaidos. Paveikslus atstojo didžiulės, peizažais ištapytos sienų plokštės. Vaizdai buvo nuostabūs. Margo, mėgusi gražius dalykus, žavėjosi violetiniais kalnais ir žaliais laukais. Tikriausiai tas plokštės užsakė pati Selija Deveril, nes jos buvo įmontuotos į sienas ir negalėjo būti pajudintos.

Margo užsisakė taurę vyno ir jau pradėjo mėgautis gėrimu, kai prie jos stalo priėjo ponias Volbridž, moteris, kurią anksčiau sutiko vestibulyje. Ji taip pat buvo persirengusi, persiavusi sportbačius. Tvido kostiumą pakeitė mėlynas sijonas ir šilkinė palaidinukė, prie kaklo susegta auksine sage su ametistais. Žili moters plaukai buvo sušukuoti ir susukti į minkštą kuodelį, nedidelės rudos akys per

akinių stiklus atrodė žvitrūs ir protingos. Ji buvo panaši į mokyklos direktorę. Ponia Volbridž nusišypsojo Margo ir prisistatė.

– Atleiskit už sutrukdyimą, bet sužinojau, kad esate rašytoja rezidentė, tad noriu pasisveikinti. Jūsų knyga apie Evą Peron be galo gera.

Margo nevengdavo pokalbių su nepažįstamais žmonėmis. Dauguma jų gali papasakoti ką nors įdomaus, tik reikia palaukti, kol atsivers. Ji pasiūlė senajai poniai prisėsti ir pasivaišinti taure šerio.

– Užaugau Argentinoje. Maždaug penktajame dešimtmetyje, kai Peronai pasiekė savo šlovės viršūnę, pradėjau šeštąją dešimtį, – pasakė ji, atsisėdusi ir laukdama vyno.

Išgirdusi apie penktojo dešimtmečio Argentiną, Margo suprato, iš kur jos akcentas. Tai kapota aukštesniosios klasės moduliacija, būdinga išmirštančiai Argentinai anglų kartai. Jie gyveno Buenos Airių rajone Harlingame ir tuokdavosi tik su savo nedidelio britų rato atstovais.

– Buvau susidūrusi su ta siaubinga moterimi. Savo knygoje aprašėte ją labai teisingai ir nešališkai. Nors britams ji buvo ambicinga avantiūristė, argentiniečiai ją laikė šventąja. Žinoma, abi pusės turi savo argumentų, bet reikia pripažinti, kad jūs puikiai susidorojote.

– Ačiū, – padėkojo Margo.

– Jei būtume susitikusios, kai rinkote medžiagą, būčiau papasakojusi apie ją kelias sensacingas istorijas. Gal tuomet nebūtumėte tokia nešališka. – Ji supratingai nusišypsojo Margo. – Gaila, kad nesusitikome anksčiau. O ką dabar rašote?

– Deverilų šeimos istoriją.

Ponios Volbridž akys sužibo.

– Ak, tai štai dėl ko jūs čia. Jų istorija įdomi, tiesa?

– Žinoma.

– Daug dramų. Jų reikia knygai. Turi būti daug dramtizmo, nes skaitytojams pasidarys nuobodu. Tačiau aš niekada nesižavėjau audringu gyvenimu. Mėgstu tylą ir ramius vandenį.

Padavėjas atnešė poniai Volbridž vyno, Margo stebėjo, kaip senoji moteris gurkštelėjo ir iš malonumo sučeptėjo. Ji nusprendė būti drąsi.

– Tikiuosi, kad neižėisiu pasakydama, jog nugirdau jūsų pokalbį su administratoriumi. Maniau, kad išvykstate į Angliją.

Ponia Volbridž papūtė lūpas ir ėmė kalbėti tyliau.

– Jūs teisi. Tikrai ketinau išvykti kuo greičiau. Praleidau čia dvi naktis ir beveik nesumerkiau akių dėl keistų įvykių mano kambaryje. Bet ponas Djuklou žavus kaip velnias. Jis sugebėjo mane įtikinti likti pasiūlęs persikelti į kitą viešbučio dalį. – Ji palinko į priekį ir sukuždėjo: – Jis neėmė pinigų už dvi praėjusias naktis. Tikras šaunuolis.

– Ar sakydama „keisti įvykiai“ turėjote galvoje vaiduoklius?

– Taip, Margo, – sušnabždėjo ji.

– Labai smalsu, – nusijuokusi tarė Margo. – O ką jūs matėte?

Ponios Volbridž veidas įsitempė.

– Seną moterį kambarinės uniforma – juoda suknele ir balta prijuoste, šmirinėjančią po mano kambarį.

– Tvarkė kambarį?

– Na, nesu tikra, kad sutvarkė gerai, – poniai Volbridž paniekiamai prunkštelėjo. – Ryte po lova buvo pilna dulkių.

– Tikriausiai ponas Djuklou jums nepatikėjo.

Ponia Volbridž prisimerkė.

– Jei jis nepatikėjo, kodėl išbraukė iš sąskaitos tas dvi naktis?

– Nes nenori, kad jūs pasakotumėt apie tai ir gąsdintumėt kitus svečius.

– Gal, – sutiko moteris. – Tačiau spėju, kad svečiai ne pirmą kartą skundžiasi keistais pasirodymais naktį.

– Na, jūs neišgąsdinsite manęs, ponია Volbridž, – tarė Margo. – Aš netikiu vaiduokliais.

Vos ji ištarė tuos žodžius, jos taurė apvirto ir raudonas vynas išsiliejo ant baltos staltiesės.

Ponia Volbridž išblyško.

– Matote? – aiktelėjo ji ir užsidengė ranka burną.

– Aš stuktelėjau taurę alkūne, – pasakė Margo. Ji pakėlė taurę ir uždėjo servetėlę ant raudonos dėmės.

– Nemačiau, kad būtumėte prisilietusi prie taurės, – pasakė ponია Volbridž. – Ta taurė apvirto pati, galiu lažintis iš savo gyvybės. – Senoji ponია apsidairė, ieškodama kaltininko. – Jis čia, – sušnabždėjo ji baugiai. – Aš jaučiu. Oras atšalo. Nejaučiate? Taip elgiasi vaiduokliai – atšaldo orą.

– Tikrai, ponია Volbridž, jei tai buvo kambarinės vaiduoklis, tai vargu ar būtų dariusi netvarką, kurią pačiai teks išvalyti, – nerūpestingai nusijuokė Margo. – Tai mano kaltė. Aš būnu tokia nerangi. Tai apie ką mudvi šnekėjomės?

Ponia Volbridž gurkštelėjo vyno.

– Jūs sakėte, kad netikite vaiduokliais.